

ת"ד 2983/10/15 - מדינת ישראל נגד יורם אחרק

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
ת"ד 2983-10-15 מדינת ישראל נ' אחרק

בפני
בעניין: כבוד השופט נאיל מהנא
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

המאשימה

נגד
יורם אחרק
ע"י ב"כ עו"ד אשר אקסלרוד

הנאשם

גזר דין

מבוא

1. עסקינן בתאונת דרכים קטלנית בה קופחו חייו של המנוח מ ר ז"ל (להלן: "**המנוח**") אשר נפגע מאוטובוס בו נהג הנאשם בעת שנהג בקטנוע.

האשמה ומהלך הדיון

2. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו את העבירות הבאות:

גרימת מוות ברשלנות, עבירה לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") וסעיף 64 לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א - 1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**").

נהיגה ברכב בקלות ראש או ברשלנות, עבירה לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה ;

אי מתן זכות קדימה לרכב ממול כשהנתיב חסום, עבירה לפי תקנה 68 לתקנות התעבורה התשכ"א - 1961 (להלן: "**תקנות התעבורה**");

אי מתן זכות קדימה בפנייה שמאלה, עבירה לפי תקנה 64(א)(2) לתקנות התעבורה.

3. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 16.07.15 סמוך לשעה 16:00, נהג הנאשם באוטובוס בשדרות נווה יעקב לכיוון בית חנינה בירושלים. אותה עת נהג המנוח בקטנוע מכיוון כללי בית חנינה

לכיוון כללי נווה יעקב.

הנאשם הגיע לנתיב השמאלי לצורך פנייה שמאלה לכיוון תחנת האוטובוס הראשונה הנמצאת בכביש שירות ובו מפרץ עם תחנת אוטובוס. בכיוון נסיעתו של הנאשם היה שדה ראייה פתוח למרחק של 120 מ'. הנאשם עצר בקו העצירה טרם ביצוע הפנייה, הסתכל לעבר נתיב הנסיעה הנגדי, הבחין שאינו פנוי, והמתין. לאחר זמן קצר, הבחין הנאשם במנוח רוכב על הקטנוע ובמספר כלי רכב נוספים אשר התקרבו אליו בנתיב הנסיעה הנגדי. הנאשם יצא לחצות את נתיב הנסיעה הנגדי בפנייה שמאלה כשהמנוח היה במרחק של כ- 65 מ' ממנו, מבלי שנתן זכות קדימה למנוח ולשאר כלי הרכב בנתיב הנסיעה הנגדי אשר נסעו לקראתו, וזאת חרף שדה הראייה הפתוח. הנאשם נסע במהירות של כ- 10 קמ"ש.

כאשר הבחין המנוח באוטובוס שנכנס לצומת לחץ על דוושת הבלם, אך בשל כניסת האוטובוס לנתיב נסיעתו במרחק קצר מהקטנוע, לא הצליח לעצור. בכניסה לצומת, נפל הקטנוע על דופן ימין, החליק לכיוון האוטובוס והתנגש עם חלקו הקדמי בחלקו הימני האחורי של האוטובוס. הגלגל האחורי הימני של האוטובוס עלה על ראשו של המנוח ומחץ אותו. בשלב זה בלם הנאשם בלימה חזקה.

כתוצאה מהתאונה נפגע המנוח, ומותו נקבע במקום.

4. תחילה הגיעו הצדדים להסכמה דיונית לפיה יוגש תיק הראיות במלואו לבית המשפט וכי הכרעת הדין תינתן לאחר סיכומי הצדדים. אולם, לאחר שמיעת סיכומי הצדדים, הנאשם חזר בו מכפירתו והודה במיוחס לו בכתב האישום והצדדים טענו לגבי העונש. עתה נותר לגזור את דינו של הנאשם.

טיעוני המאשימה לעונש

5. **ב"כ המאשימה** הדגיש כי הנאשם התרשל בנהיגתו בכך שהחליט לבצע את הפנייה שמאלה על אף שהבחין במנוח טרם כניסתו לצומת.

6. **ב"כ המאשימה** הפנה לפסיקה המתייחסת למקרים של גרם מוות ברשלנות וטען כי המגמה היא להשית עונשים המתקרבים לעונש המקסימום בשונה מתיקים בגין עבירות פליליות וזאת בשל הצורך למגר את תופעת העבריינות בכבישים מתוך שיקולים הרתעתיים ובשל העובדה שמדובר בעבירה הנמנית על עבירות ההמתה.

7. **ב"כ המאשימה** טען כי מאחר ומדובר בנהג אוטובוס קרי, נהג מקצועי, מצופה ממנו שינהג בזהירות יתרה ובכלל זה היה עליו לנקוט במשנה זהירות טרם כניסתו לצומת.

8. לגבי מתחם העונש הראוי, טוען **ב"כ המאשימה** כי הוא נע בין 8 עד 18 חודשי מאסר בפועל. לטענתו, מדובר ברשלנות שאינה מצויה ברף הנמוך נוכח העובדה שהבחין בקטנוע של המנוח אלא ברשלנות לפחות ברמה הבינונית.

9. לטענת **ב"כ המאשימה** אמנם יש לתת משקל לנסיבותיו האישיות של הנאשם ולעובדה שהוא נעדר עבר פלילי ועברו התעבורתי כולל עבירות קנס אולם חלק מהעבירות מעידות על אופן נהיגה המסכן את עוברי הדרך לדוגמא אי עצירה בתמרור עצור, נהיגה משמאל לקו הפרדה רצוף ונהיגה באור אדום.

מנגד ציין ב"כ המאשימה כי יש לזקוף לזכותו של הנאשם את העובדה שהודה וחסך זמן שיפוטי יקר, וביקש למקם את עונשו בשליש התחתון של המתחם.

10. ב"כ המאשימה ביקש להשית על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה למשך 12 שנים, פסילה על תנאי ופיצוי למשפחת המנוח בהתאם לשיקול דעת בית המשפט.

11. **ב"כ הנאשם** לעומת זאת ביקש להבהיר כי מדובר ברשלנות ברף הנמוך. לטענתו, לא מדובר בצומת כטענת ב"כ המאשימה, אלא שהנאשם ביצע פנייתו שמאלה בזירות רבה וזאת לאחר שעצר עצירה מוחלטת והניח כי המנוח ינהג במהירות חוקית.

12. ב"כ הנאשם ציין כי הבוחן המשטרתי לא שלל שמהירות נסיעה של המנוח הייתה 92 קמ"ש ולטענתו אם המהירות הייתה גבוהה יותר התאונה הייתה בלתי נמנעת. אולם גם אם מהירות נסיעת הקטנוע הייתה 92 קמ"ש כאשר הנאשם הודה במיוחס לו מציבה אותו ברף הנמוך של הרשלנות.

13. ב"כ הנאשם טען כי אף שהנאשם הודה במיוחס לו בכתב האישום אין להתעלם מכך שהטענה כי המנוח בלם אינה עולה בקנה אחד עם העדויות ואף הבוחן המשטרתי קבע כי אין סימני בלימה של הקטנוע. העובדה שהנאשם הבחין בקטנוע טרם פנייתו אין לזקוף אותה לחובתו שכן הוא צפה באופן סביר שהקטנוע לא יגיע למקום הדמיוני שהפך למעשי ובו התרחשה התאונה.

14. עוד טוען ב"כ הנאשם כי יש להתחשב בעברו התעבורתי של הנאשם ובעובדה שמדובר בנהג מקצועי לו רישיון נהיגה משנת 1987 וצבר לחובתו עבירות קנס בלבד.

15. ב"כ הנאשם ציין כי בעקבות התאונה הנאשם פוטר מעבודתו וח"י מקצבת אבטלה ומפרנס את שני ילדיו בגילאי 11 ו-13. לא זו אף זו, הנאשם התגרש מאשתו ועתה מתגורר בבית הוריו כאשר אביו במצב סיעודי לאחר שעבר אירוע מוחי ואמו זקוקה לתמיכה ועזרה ונשענת על כתפיו. בנסיבות אלו הטלת עונש מאסר על הנאשם יהווה עבורו גזר דין מוות ויגדע כל אפשרות לשיקום חייו.

16. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה בה בית המשפט הסתפק בהטלת עונש מאסר בעבודות שירות אף במקרי רשלנות הנמצאת ברף הגבוה יותר(רע"פ 548/05 **לוי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.01.06) שם הנאשמת הורשעה בגרימת מוות ברשלנות ובגרימת נזק לאדם ולרכוש, וזאת בעקבות תאונה שמקורה בסטיית רכבה של המבקשת ממסלול הנסיעה, שכתוצאה ממנה נהרגו 2 אנשים, נפצעו 3 נוספים, ושתי מכוניות ניזוקו קשות. בית המשפט העליון קיבל את הערעור והפחית את עונשה ל- 6 חודשי מאסר בע"ש; רע"פ 4261/04 **פארין נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 06.12.04) שם בית המשפט לתעבורה הרשיע את הנאשם בעבירות של גרימת מוות תוך כדי נהיגת רכב ברשלנות, גרימת חבלה של ממש תוך כדי נהיגת רכב ברשלנות ואי־שמירת מרחק בין רכב לרכב בגין מעורבותו בתאונת דרכים. בית המשפט גזר על הנאשם, בין היתר, עונש של שנים עשר חודשי מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט העליון קיבל את הערעור והפחית את עונשו ל- 6 חודשי מאסר בע"ש; רע"פ 41013-04-13 **כרמון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 04.07.13), שם התקבל ערעור על גזר דינו של בימ"ש השלום לתעבורה בו נגזר דינה של הנאשמת בעבירות של גרימת מוות ברשלנות וסטייה מנתיב נסיעה והושתו עליה 11 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון קיבל את הערעור והפחית

את עונשה ל- 6 חודשים בע"ש; גמ"ר 5527-06-09 **מדינת ישראל נ' אמיתי** (פורסם בנבו, 25.01.11) הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של גרם מוות ברשלנות, נהיגה ברשלנות, גרימת נזק לאדם ולרכוש, אי מתן זכות קדימה בצומת, פניה שמאלה שלא בבטחה. בית המשפט השית עונש של 500 שעות של"צ, 9 שנות פסילה ופיצוי בסך 10,000 ₪ למשפחת המנוח; ולת"ד 1934/00 **מדינת ישראל נ' מרציאנו** (פורסם בנבו, 24.03.02).

17. ב"כ הנאשם ביקש להסתפק בעונש מאסר על תנאי, קנס ופסילה לתקופה לא ארוכה. עוד ביקש ב"כ הנאשם כי באם בית המשפט ימצא לנכון להשית על הנאשם עונש מאסר יש לקבוע כי הוא ירוצה בדרך של עבודות שירות או לחילופין להשית של"צ.

דין והכרעה

18. חוק העונשין קובע בחינה בת שלושה שלבים שעל בית המשפט לבצע בכדי לגזור את עונשו של הנאשם. **שלב ראשון**, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם את נסיבות המקרה הספציפי. בשלב זה על בית משפט לבחון את מכלול השיקולים הנוגעים לנסיבות ביצוע העבירה. **שלב שני**, על בית משפט לבחון קיומם של חריגים המצדיקים סטייה מהמתחם שנקבע, זאת בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין, קיומו של פוטנציאל שיקומי משמעותי או צורך מיוחד בהגנה על הציבור. אולם, אם בית המשפט לא מצא לחרוג ממתחם העונש שקבע, אזי יעבור **לשלב השלישי** שבו עליו לקבוע מהו העונש ההולם לנאשם בתוך המתחם (ראה: ע"פ 2918/13 **אחמד דבס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.07.13)).

מתחם העונש ההולם את נסיבות ביצוע העבירה

19. העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו, זאת בהתאם לסעיף 40 לחוק העונשין.

20. על פי סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, בית המשפט יקבע את מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע נאשם בהתאם לעקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה; במידת הפגיעה בו; במדיניות הענישה הנהוגה; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט לחוק העונשין.

21. כמו כן, בהתאם לסעיף 40יב לחוק העונשין, לבית המשפט הסמכות לשקול נסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה לשם קביעת מתחם העונש ההולם.

22. בית המשפט העליון קבע בע"פ 6755/09 **אלמוג נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 16.11.09) (להלן: "**פרשת אלמוג**") שקיימים שלושה כללים מנחים בסוגיית הענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות:

א. **האחד**, ראוי לגזור על נאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג

לתקופה הולמת, הן בשל עקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה.

ב. **השני**, בדרך כלל הנסיבות האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם ע"י אנשים נורמטיביים.

ג. **השלישי**, אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות.

23. אין חולק כי בתאונת דרכים קטלנית נפגע הערך החברתי המוגן העליון: קדושת חיי אדם. בסעיף 304 לחוק העונשין נתן המחוקק ביטוי לערך קדושת החיים והדגיש את החשיבות של ערך זה על ידי כך שהציב סטנדרט מחמיר בהקשר לקיפוח חיי אדם. היינו, המחוקק ביקש בתכלית החקיקה להזהיר ולהרתיע מפני אדישות, חוסר אכפתיות וזלזול בחיי האדם (ראה: ע"פ 119/93 **לורנס נ' מדינת ישראל**, פ"ד מח(4) 12).

24. יש להתחשב כמובן בנסיבות ביצוע העבירה. סעיף 40ט(א) לחוק העונשין מונה רשימה שאיננה סגורה. אמת המידה הקובעת בעבירה של גרימת מוות ברשלנות היא דרגת הרשלנות (ראה פרשת אלמוג הנ"ל).

25. אמנם מתחם הענישה שנקבע בעבירה של גרם מוות ברשלנות מחייב הטלת עונש מאסר בפועל. אולם, כאשר מדובר ברמת רשלנות נמוכה וכאשר מתקיימות נסיבות אישיות יוצאות דופן, בתי המשפט יטו שלא לשלוח את הנאשם האינדיבידואלי למאסר מאחורי סורג ובריח. יפים לענייננו דברי בית המשפט בע"פ 6358/10 **מחמוד קבהא נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 24.03.11) "**יש לשקול כל מקרה על פי נסיבותיו המיוחדות ונסיבותיו האישיות של הנאשם כאינדיבידואל ולאזן בצורה ראויה ביניהן לבין מדיניות הענישה האמורה**".

זאת ועוד, בית המשפט העליון ברע"פ 548/05 **מאירה לוין נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 19.01.06) ציין כי "**המציאות מלמדת, כי פעמים רבות, התרשלנות רגעית או אי תשומת-לב עשויים להסתיים באסון כבד ביותר. במקרים שכאלו, חרף העובדה, כי ניתן לבסס בהם הרשעה בעבירה של גרם מוות ברשלנות, עשוי ביהמ"ש, בנסיבות חריגות ומיוחדות ביותר, להימנע מהשתת עונש מאסר בפועל, ולהסתפק בעונש של פסילת רשיון לזמן ארוך ומאסר לריצוי בעבודות שירות**". (ראו גם: רע"פ 4732/02 **סורפין (לביא) נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 31.12.02)).

יוצא איפוא, כי המתחם שנקבע בעבירה של גרם מוות ברשלנות מחייב הטלת מאסר, אולם אין מניעה כי עונש זה ירוצה לפעמים בדרך של עבודות שירות, הכל תלוי בנסיבות המקרה.

בבוא בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם יש לזכור כי לא ניתן "**לקבוע אפריורית מתחם ענישה הולם אחיד לכל עבירה ועבירה, וגם לא יהיה נכון לנסות וללכת בדרך זו, שכן היא חותרת תחת הוראותיו, נוסחו ורוחו של תיקון 113...**" (כבוד השופט שהם ברע"פ 4088/13 **אחמד בן שחדה הדרי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 11.06.13)).

26. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים, עיינתי בפסיקה הנוהגת, לרבות הפסיקה שהועברה על ידי

ב"כ הצדדים, הגעתי למסקנה כי מתחם העונש ההולם בעניינינו נע בין 6 חודשי מאסר ועד למאסר למשך תקופה של שנתיים.

מהו העונש הראוי לנאשם

27. בהתאם לסעיף 40א לחוק העונשין, בבוא בית המשפט לגזור את העונש המתאים לנאשם יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם שאין קשורות בביצוע העבירות.
28. זה המקום לציין כי אכן במקרה דנן מלאכה קשה בפני בית המשפט אשר צריך לגזור את דינו של הנאשם שהינו אדם נורמטיבי, אשר ביצע את העבירות שיוחסו לו וגרם לתאונת הדרכים שהביאה לתוצאה קשה מנשוא.
29. המדובר באדם נורמטיבי בן 51 אב לשני ילדים בגילאי 11 ו-13 שהתגרש מאשתו ומתגורר בבית הוריו. הנאשם ללא עבר פלילי ועברו התעבורתי אינו מכביד שכן הוא נוהג משנת 1987 ולחובתו 35 הרשעות קודמות כולן בגין עבירות קנס.
30. בנסיבות שלפנינו, התרשמתי כי רשלנותו של הנאשם הייתה רשלנות רגעית שאין בה בכדי להעיד על אופי נהיגתו. בקביעת דרגת רשלנותו של הנאשם יש לקחת בחשבון מחד, את העובדה שהבחין במנוח טרם ביצוע הפנייה שמאלה ולא היה דבר שמנע ממנו להבחין בנסיעת הקטנוע; אך מנגד, יש לקחת בחשבון את העובדה שהמנוח החליק לפני הפגיעה באוטובוס וכי אין כל קביעה לגבי מהירות נסיעתו הקטנוע, זאת בשים לב שהפגיעה הייתה בדופן שמאל אחורי של האוטובוס בעת שהנאשם ביצע את הפנייה שמאלה במהירות איטית לאחר שעצר בקו עצירה.
31. בנסיבות אלה, יש לקבוע כי רשלנותו של הנאשם נמצאת ברף הנמוך של המתחם.
32. הנאשם נטל אחריות על מעשיו והודה בתוצאה הטראגית של התנהגותו הרשלנית והפנים חומרת התאונה שארעה באשמתו. שמעתי את דבריו לפני, והתרשמתי כי הנאשם נושא נטל מאוד כבד של התאונה אשר בוודאי לא רצה בתוצאותיה.
33. בשקלול כל השיקולים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש למקם את העונש הראוי לנאשם על 6 חודשי מאסר בפועל כעונש מוחשי והרתעתי. בשים לב למידת הרשלנות, העובדה כי אין לנאשם עבר פלילי ואין לו עבר תעבורתי מכביד, ובהתחשב בעובדה כי הנאשם מעולם לא ריצה עונש מאסר, אין מניעה כי תקופת המאסר תרוצה בדרך של עבודות שירות.
34. תוצאות התאונה הטראגיות והצורך בהרתעת הרבים והשמירה על ציבור המשתמשים בדרך, מחייבים הטלת פסילה לתקופה ארוכה וענישה מותנית צופה פני עתיד בדמות מאסר על תנאי ארוך ומרתיע. העובדה שרישיונו של הנאשם מהווה מקור פרנסה אינו מצדיק הטלת פסילה לתקופה קצרה.
35. בטרם סיום, אבקש להתייחס לדברי בני המשפחה, אשר נכחו כמעט בכלל הדיונים, וביקשו להשמיע את דבריהם בטרם מתן גזר הדין. דבריהם על המנוח נגעו ללב ואין ספק כי מדובר במנוח שבא מבית טוב, ממשפחה שדוגלת בערכי חינוך ואהבת הזולת. אחיו של המנוח, שהינו עורך דין במקצועו, סיפר על המנוח שהיה בחור צעיר במותו, גרוש ואב לשני ילדים אשר נותרו כעת ללא אבא.

אין ספק שהסבל של בני המשפחה באיבוד יקירם קשה מנשוא, ומלבד ענישה מרתיעה יש רק לנחמם ולחזק את ידיהם.

במסגרת כלל השיקולים, ראיתי לנכון, כמקובל בתיקים דומים, להטיל על הנאשם פיצוי למשפחת המנוח. אמנם הטלת פיצוי לא תכפר על הסבל שעוברים בני המשפחה, אך יש בו בוודאי כדי להקל עליו ולהוות רכיב ענישה המבטא את הצער והאובדן.

36. **בנסיבות אלה, מצאתי להטיל על הנאשם את העושים הבאים:**

א. אני מצווה על מאסרו של הנאשם בפועל למשך 6 חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחו"ד הממונה על עבודות השירות.

על הנאשם להתייצב ביום 07.11.16 בפני הממונה על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה.

תשומת לב הנאשם שעליו לבצע כל העבודות המוטלות עליו במסגרת עבודות השירות עפ"י הנחיות שתינתנה לו מעת לעת ע"י הממונה במקום. כל הפרה של עבודות שירות תגרום להפסקה מיידית של עבודות השירות ולריצוי עונש מאסר בפועל.

ב. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 8 שנים.

תשומת לב הנאשם לכך שהעונש המקובל על נהיגה בזמן פסילה הוא מאסר בפועל.

הפסילה תחושב מיום ההפקדה.

ג. פסילה מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים.

ד. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 12 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור על הוראות סעיף 304 לחוק העונשין ו/או סעיף 67 ו/או 10(א) לפקודת התעבורה, שעניינם בהתאמה גרימת מוות ברשלנות או נהיגה בפסילת רשיון או נהיגה ללא רשיון נהיגה בתוקף.

ה. אני מחייב את הנאשם לפצות את משפחת המנוח, בסך של 20,000 ₪. על הנאשם להפקיד את סכום הפיצוי הנ"ל בקופת בית המשפט עד לא יאחר מיום 01.11.16

ניתן היום, ד' תמוז תשע"ו, 10 יולי 2016, במעמד הנוכחים הצדדים.